

A felnőttek oktatása

A közoktatásügyi népbiztosság a felnőttek oktatásának és továbbképzésének fontosságát felismerve, a szabadoktatás megszervezését és irányítását is a maga kezébe vette. A felnőttek oktatásának ügyét szolgáló szabadiskolák szervezetének megállapítása ügyében Szabados népbiztos elvtárs hosszabb szabályzatot készített, amelynek fontosabb pontjait az alábbiakban közöljük.

A szabályzat szerint a Közoktatásügyi Népbiztosság a felnőttek oktatásának egységes megszervezésével az eddig működött polgári jellegű szabadoktatási szerveket megszüntette.

Átveszi azonban a Szakszervezeti Tanács kiküldötteiből alakult Országos Ismeretterjesztő Bizottság munkakörével együtt a nevezett bizottság által létesített munkás szabadiskolákat, melyeket a kialakuló társadalmi rend kulturális és gazdasági igényeinek megfelelően óhajt átszervezni, illetőleg fejleszteni.

A felnőttoktatás rendszeres kiépítéséig a szabadiskolák működését a következőkben szabályozom:

1. A szabadiskolák neve:

a **Közoktatásügyi Népbiztosság Szabadiskolája.**

2. A szabadiskolák általános programja:

A munkás szabadiskolák célja a felnőtt munkásságot mindenkor a helyi viszonyokhoz alkalmazott, állandóbb jellegű, rendszeres alsó- és középfokú oktatásban részesíteni.

A szabadiskolák keretében rendszeresített tanfolyamok általában kilenc csoportba oszthatók.

I. A közoktatásügyi népbiztosság által tanműhelyekkel, ipari műhelyekkel kapcsolatba hozott ipari szaktanfolyamok elméleti része.

Ezeket a tanfolyamokat a közoktatásügyi népbiztosság az üzemi tanácsok és szakszervezetek javaslatai alapján összeállított általános ipari szakoktatási programmal állítja be az egyes iskolák tantervébe.

II. Üzemviteli tanfolyamok

Tartam: 12 hét, Kötelező heti 8 óra.

Tananyag: Általános üzemviteli ismeretek.

Gyakorlati számtan, általános áruismeret, szakmabeli kalkuláció, könyvelés, gyakorlati üzemgazdaságtan, a nagyüzem szervezete. (Heti 4 óra).

Az általános üzemviteli ismereteket egymásután üzembeli kalkulátor, könyvelő, illetőleg műszaki egyén tanítja, összefüggő és fejlődő tanmenetben, mindenkor alkalmat adva a hallgatóknak arra, hogy a tanultakat az üzemben gyakorlatilag is elsajátíthassák.

Általános egészségügyi ismeretek:

Az ember szervezete általában, családi higiéné, az ipari betegségek, védekezés a fertőző betegségek ellen, baleset elhárítás, önszegély és elsősegély. (Heti 2 óra).

Társadalomtudományi ismeretek:

Általános közgazdasági, jogi és közigazgatási ismeretek történelmi alapon, különös tekintettel a szovjet-állam berendezésére, a kormányzótanácsi és népbiztosi rendeletek magyarázatával kapcsolatban. (Heti 2 óra).

Az üzemviteli tanfolyam nem akar jó szakmunkásokból — rossz könyvelőt képezni, hanem azt a célt szolgálja, hogy a munkásság befolyást nyervén az üzemek vezetésére, azt a jogot oly szaktudással gyakorolhassa, amely a kollektív termelés produktivitását előnyösen befolyásolja.

Az üzemviteli tanfolyamokat a közoktatásügyi népbiztosság az üzemi tanácsok javaslata alapján szervezi és tartja a legközelebbi szabadiskola tantervébe.

III. Mezőgazdasági szaktanfolyamok

mindazokban a helységekben, ahol ilyen tanfolyamok létesítése szükségesnek mutatkozik.

Ezeknek a tanfolyamoknak a szervezése és megvalósuló programmal a szabadiskolák tanrendjébe való beillesztése tárgyában a közoktatásügyi népbiztosság a földmivéltésügyi népbiztossággal egyetértésben határoz.

IV. Analfabéta tanfolyam

Tartama legalább 10 hét, hetenként háromszor 2 óra. Könyvet és írószereket a népbiztosság díjtalanul bocsát rendelkezésére.

V. Elemi ismeretek

Tananyag: Szépirás, helyesírás és fogalmazás. Gyakorlati számtan, mértan. Általános földrajzi ismeretek a társadalom történetének rövid ismertetésével. Nyelvek. Gyorsírás. Gépírás. Könyvelés. Levelezés. **Tartam és óraszám** mindenkor a helyi viszonyoknak megfelelően állítandók be.

VI. **Középfokú (munkás továbbképző) tanfolyam** (Munkásegyetemre előkészítő, illetőleg képező oktatás.

Tartam: ideiglenesen 8 hét; a tanfolyamok időtartama, míghelyt a viszonyok megengedik, megfelelően bővílni fog.

1. Egészségügyi ismeretek = 16 óra.
2. Természettudományi ismeretek (biológia, anyag és erő) = 16 óra.
3. Társadalmi ismeretek (a szocializmus alapfogalmai) = 8 óra.
4. Embernevelés (ennek eszközei) = 8 óra.
5. Irodalom és művészet (képző-, építőművészet, zene, festészet) = 24 óra.
6. Történeti ismeretek (munkásmozgalmak története) = 16 óra.
7. Föld- és emberismeret = 8 óra.
8. Közigazgatás = 8 óra.
9. Filozófiai alapismeretek = 8 óra.

A 3-6. tanfolyam részletes programját a közoktatásügyi népbiztosság a kerületi munkástanács művelődési osztályának javaslata alapján iktatja a szabadiskolák általános tanrendjébe.

3. **Ismeretterjesztő előadások, szabadiskolai matiné, kirándulások, muzeumok és műhelyek, kép-**

tárak látogatása

A szabadiskolai vezetők és oktatók ne csak a tanfolyami tárgyak iránt keltsenek a hallgatókban érdeklődést, hanem céltudatos, a viszonyokhoz mindenkor alkalmazkodó agitációval oda hatnak, hogy a hallgatóság kulturigényét felébreszték, illetőleg növeljék. A közoktatásügyi népbiztosság anvaigilag és erkölcsileg a legmesszebbmennyőleg támogat minden törekvést, amely a hallgatóknak és azok családtagjainak bevonásával, vetített képes előadások, kirándulások, muzeumlátogatások, iskolai matiné keretében a fentti célt szolgálják.

4. Tanterv és segédkönyvek

A kerületi munkástanácsok művelődési osztályának felnőttoktatási alosztálya, a megbízott iskolavezetők bevonásával, az előbb vázolt általános kereteken belül, maga állapítja meg a helyi igényeknek megfelelő részletes tantervet, a tanfolyam nemét, tartamát, sorrendjét. Javaslattal tesz az általa szükségesnek vélt segédkönyvek, szemléltető eszközök beszerzése, illetőleg kiadása tárgyában.

A kerületi bizottságok által kidolgozott felévi program, az általános programba való beiktatás végett július 1-ig, illetőleg december 1-ig közvetlenül a népbiztosság VII/3. ügyosztályához származtatandó át.

5. Az előadások hirdetése és beiratkozás

Folyó évi augusztus 1-től kezdve a közoktatásügyi népbiztosság felévenként nyilvánosságra hozza a szeptember 1-től, illetőleg február 1-től rendezendő ipari és szabadiskolai előadások egy-egy programját, amelyet a kerületi munkástanácsok, szakszervezetek, fizetési tanácsok kiosztanak s amelyekben a munkásság teljes utbaigazítást talál a tanfolyamok jellegét, tárgyát, helyét, a beiratkozás módját illetőleg.

A közoktatásügyi népbiztosság figyelmezteti a munkástanácsok közművelődési bizottságait, hogy a felnőttek oktatására vonatkozó mindennemű ügyben közvetlenül a közoktatásügyi népbiztosság VII/3. ügyosztályával VIII. kerület, Eszterházy-utca 26. szám) lépjenek érintkezésbe. A szabályzat végül a szabadiskolák vezetésére az iskolavezetők hatáskörére, az előadók

megbiztatására, a tanterületi értekezésekre, a bizalmi rendszer kiépítésére, a fegyelmi ügyekre, az iskolák helyiségére, az oktatói illetményekre és a látogatási bizonyítványokra vonatkozólag tartalmaz intézkedéseket.